

Persbericht – Limburgse drinkwatergebieden in gevaar door landbouwgif: provincie en gemeenten verzaken hun wettelijke plicht (Voor onmiddellijke verspreiding)

Uit nieuw vrijgegeven documenten blijkt dat de Limburgse drinkwaterbronnen ernstig bedreigd worden door landbouwgif. Zowel gemeenten als de provincie zijn hier sinds 2023 van op de hoogte, maar ondernemen geen actie. Stichting EDSP ECO, die de documenten via een [WOO-verzoek](#) boven tafel kreeg, spreekt van bewust bestuurlijk plichtsverzuim en eist dat provincie en gemeenten hun zorgplicht voor schoon drinkwater eindelijk naleven.

De tot nu toe geheimgehouden presentaties, kaarten en gespreksverslagen laten in meerdere gemeenten hetzelfde beeld zien: de drinkwatervoorziening staat onder druk door het grootschalige gebruik van bestrijdingsmiddelen en het gebrek aan handhaving.

De presentaties en kaarten van de Provincie maken zichtbaar hoe snel verontreiniging de bronnen bereikt in de verschillende gemeentes met drinkwaterbronnen.

- In het **waterwingebied** komt neerslag – en dus ook landbouwgif – al binnen 60 dagen bij de pompputten terecht. Dat water is bacteriologisch betrouwbaar, maar extreem kwetsbaar voor chemische verontreiniging.
- In het **grondwaterbeschermingsgebied** kan gif binnen 25 jaar doordringen in het drinkwater en daar een gevaarlijke cocktail vormen die onze gezondheid bedreigt.
- Ook de **100- en 200-jaarszones** zijn in kaart gebracht en tonen welke generatie wordt opgezadeld met ondrinkbaar grondwater.

De kaarten laten niet zien hoeveel jaar en hoeveel verschillende soorten landbouwgif er in het verleden al verspreid zijn in de desbetreffende zones. We weten dus niet wanneer die eerder gebruikte bestrijdingsmiddelen in het drinkwater terecht zijn gekomen of gaan komen.

Volgens de Drinkwaterwet (artikel 2) zijn álle bestuursorganen verplicht om de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening te garanderen. Toch blijven de Provincie Limburg en de betrokken gemeenten achter in deze essentiële bescherming.

Gevolgen landbouwgif

Een [groot aantal onderzoeksrapporten](#) maakt duidelijk dat landbouwgif schadelijk is voor mens en natuur. Chronische blootstelling wordt in verband gebracht met Parkinson, autisme, kanker, reproductieve problemen en andere ziekten. Bijzonder zorgwekkend is dat de cocktail van verschillende middelen nauwelijks onderzocht wordt, terwijl juist die combinaties extra risico's opleveren.

Rechter tikt Ctgb op de vingers

Het gerechtshof 's-Hertogenbosch sprak recent een tijdelijk verbod uit op het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij lelieteelt nabij een woonwijk in Limburg. De rechter benadrukte:

“Er is (...) gedurende de toelatingsprocedure van de (...) te gebruiken middelen geen onderzoek verricht naar risico's op neurodegeneratieve ziektes die op latere leeftijd optreden, zoals de ziekte van Parkinson. Ook is er geen onderzoek gedaan naar risico's op ontwikkelingsstoornissen voor jonge en ongeboren kinderen. De te gebruiken middelen leveren echter wel een potentieel gevaar op voor het ontstaan van deze aandoeningen. (...) Daarom zou Nederland en/of het Ctgb een risicobeoordeling door wetenschappelijke deskundigen moeten laten verrichten.”

— [Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 22 juli 2025](#)

Dit is een duidelijke waarschuwing: de toelatingsprocedures van het Ctgb zijn ontoereikend en brengen onaanvaardbare gezondheidsrisico's met zich mee.

Persoonlijk perspectief

Marloes en Jeroen Spaander, de bestuursleden van stichting EDSP ECO, wonen midden in het grond- en drinkwaterbeschermingsgebied van gemeente Horst aan de Maas. Dagelijks zien ze hoe in hun directe omgeving landbouwgif en mest worden gebruikt in de kwetsbare zones. De wetenschap dat dit gif binnen een aantal jaar in ons drinkwater terecht komt, maakt duidelijk hoe ernstig de situatie is.

Als bewoners én als milieuorganisatie ervaren ze de absurditeit van bestuurders die hun wettelijke taak negeren en daarmee de gezondheid van ons allemaal op het spel zetten. Wat voor hen dagelijkse realiteit is, wordt in beleidsstukken en presentaties enkel benoemd maar hierop wordt niet gehandhaafd.

“Meer dan 10% van de bestrijdingsmiddelen die toegestaan zijn door het Ctgb bevatten PFAS en ook de mest die de boeren hier in het grondwaterbeschermingsgebied gebruiken zit vol met gif. Roken met een kind in de auto levert een boete op maar in Limburg is kinderen vergiften geen enkel probleem. Dit moet stoppen. Teken de petitie: <https://petities.nl/petitions/hou-de-drinkwater-en-natuurgebieden-gifvrij>”

— Marloes Spaander

Horst aan de Maas – plichtsverzuim

Ondanks dat de Provincie Limburg de gemeente Horst aan de Maas al in 2023 heeft gewezen op haar verplichtingen, is er anno 2025 nog geen concrete actie ondernomen om de drinkwaterwingebieden te beschermen. In het Sweco-rapport van 18 juni die onderdeel uitmaakt van de ontwerp-Omgevingsvisie 2040, wordt o.a. de volgende problemen vermeld vanuit de Kaderrichtlijn Water (KRW):

- Hoge toxische druk in oppervlaktewater;
- Overmatig gebruik van bestrijdingsmiddelen met schadelijke gevolgen voor mens en natuur;
- Twee kwetsbare grond- en drinkwaterbeschermingsgebieden, waaronder het wingebied Grubbenvorst (goed voor 2,6 miljard liter drinkwater per jaar).

— [Sweco rapport, 18 juni 2025](#)

Toch verwijst de Ontwerp Omgevingsvisie nergens naar de Kaderrichtlijn Water of de Drinkwaterwet en bevat het geen concrete maatregelen. Integendeel, in de Omgevingsvisie is het volgende te lezen:

“Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen vlak bij de dorpen moet nog verder worden uitgewerkt. (...) Op de lange termijn willen we een betere bescherming van dorpen en andere kwetsbare functies.”

— [Gemeente Horst aan de Maas, Ontwerp Omgevingsvisie 2040, 19 juni 2025](#)

Dit is niets minder dan bewust bestuurlijk verzuim. Terwijl er een keiharde wettelijke verplichting ligt om inwoners, drinkwater en de natuur te beschermen, blijft de gemeente hangen in vrijblijvende intenties en laat zij inwoners, natuur en toekomstige generaties in de steek.

En het probleem beperkt zich niet tot Horst aan de Maas of de overige gemeentes met drinkwaterwingebieden. Ook de gedeputeerde staten van de Provincie Limburg handelen nauwelijks beter. Zij weigeren in de Provinciale Omgevingsverordening Limburg (POVI) een helder verbod op bestrijdingsmiddelen in drinkwater- en natuurgebieden op te nemen. Daarom zagen de bestuursleden van stichting EDSP ECO zich genoodzaakt een aparte zienswijze in te dienen om de provincie te herinneren aan haar wettelijke zorgplicht voor de drinkwatervoorziening.

— [EDSP ECO zienswijze Omgevingsvisie Horst aan de Maas 2040, 20 juli 2025](#)

— [EDSP ECO zienswijze Provinciale Omgevingsverordening Limburg \(POVI\), 2 juni 2025](#)

Bijlagen: Op de volgende pagina's staan de downloadlinks naar de opgeleverde Woo-stukken per Limburgse gemeente met een drinkwaterbron en de daarbij horende kaart met het intrekingsgebied met de 25, 100 en 200 jaarzones. De honderden onderzoeksrapporten, documenten van de overheid en de nieuwsberichten over de gevolgen van landbouwgif vindt u hier: <https://klimaatcoalitie.org/gifvrij#docs-en-nieuws>

1) Gemeente Mook

Presentatie met kaarten en verslag overleg landbouwgif in drinkwaterbeschermingsgebieden:

<https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-12-19-gov-nl-prov-limburg-presentatie-en-kaart-overleg-gemeente-mook-landbouwgif-in-drinkwaterbeschermingsgebieden.pdf>

<https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-12-19-gov-nl-prov-limburg-woo-verzoek-verslag-overleg-gemeente-mook-en-middelaar-mbt-grondwaterbeschermingsgebied-zwart-gelakt.pdf>

Nieuw gebied

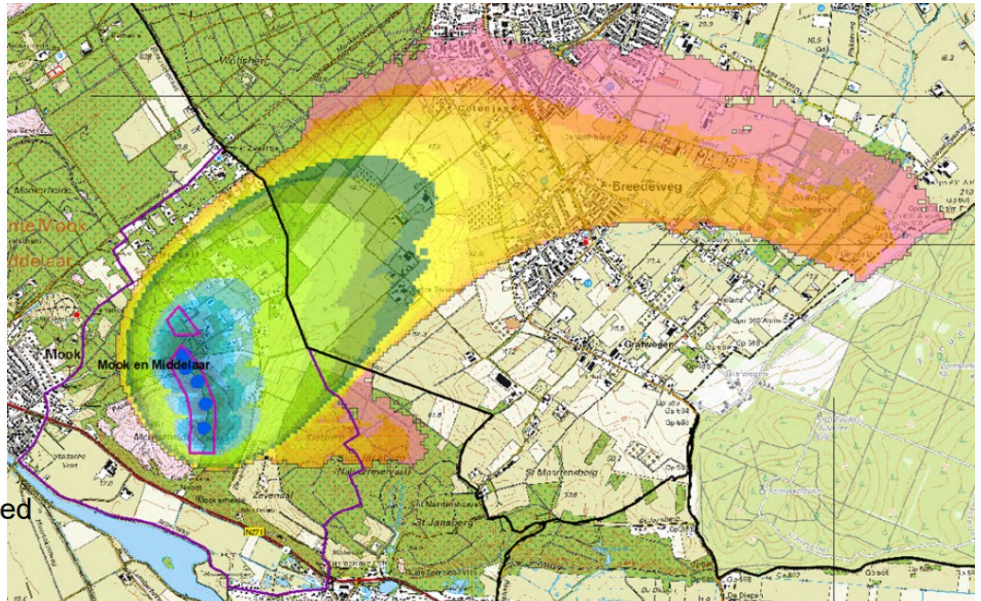
Nieuwe berekeningen uitgevoerd met nieuwe kennis, nieuwe modellen en rekening gehouden met ontwikkelingen.

Paarse lijn = bestaand grondwaterbeschermingsgebied

Groen = 25 jaar

Oranje = 100 jaar

Roze = 200 jaar (intrekgebied)

provincie limburg

2) Gemeente Echt Susteren

Presentatie met kaarten en verslag overleg landbouwgif in drinkwaterbeschermingsgebieden:

<https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-12-13-gov-nl-prov-limburg-presentatie-en-kaart-overleg-gemeente-echt-susteren-landbouwgif-in-drinkwaterbeschermingsgebieden.pdf>

<https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-12-13-gov-nl-prov-limburg-woo-verzoek-verslag-overleg-gemeente-echt-susteren-mbt-grondwaterbeschermingsgebied-zwart-gelakt.pdf>

Nieuw gebied

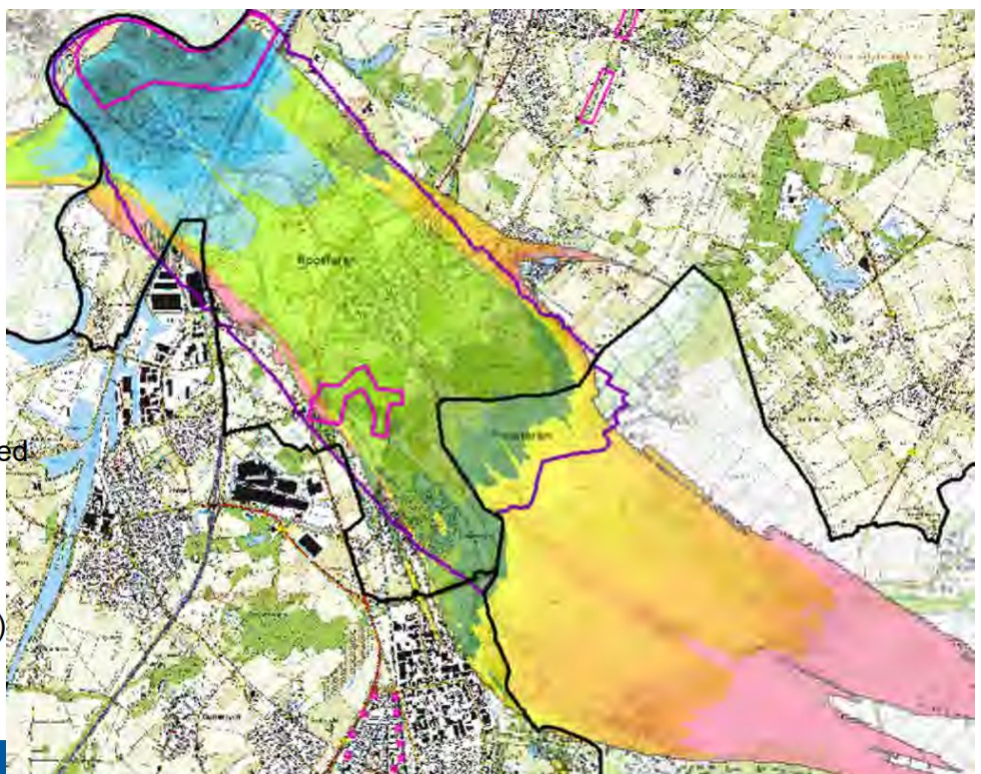
Nieuwe berekeningen uitgevoerd met nieuwe kennis, nieuwe modellen en rekening gehouden met ontwikkelingen.

Paarse lijn = bestaand grondwaterbeschermingsgebied

Groen = 25 jaar

Oranje = 100 jaar

Roze = 200 jaar (intrekgebied)

3) Gemeente Nederweert

Presentatie met kaarten en verslag overleg landbouwgif in drinkwaterbeschermingsgebieden:

<https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-12-12-gov-nl-prov-limburg-presentatie-en-kaart-overleg-gemeente-nederweert-landbouwgif-in-drinkwaterbeschermingsgebieden.pdf>

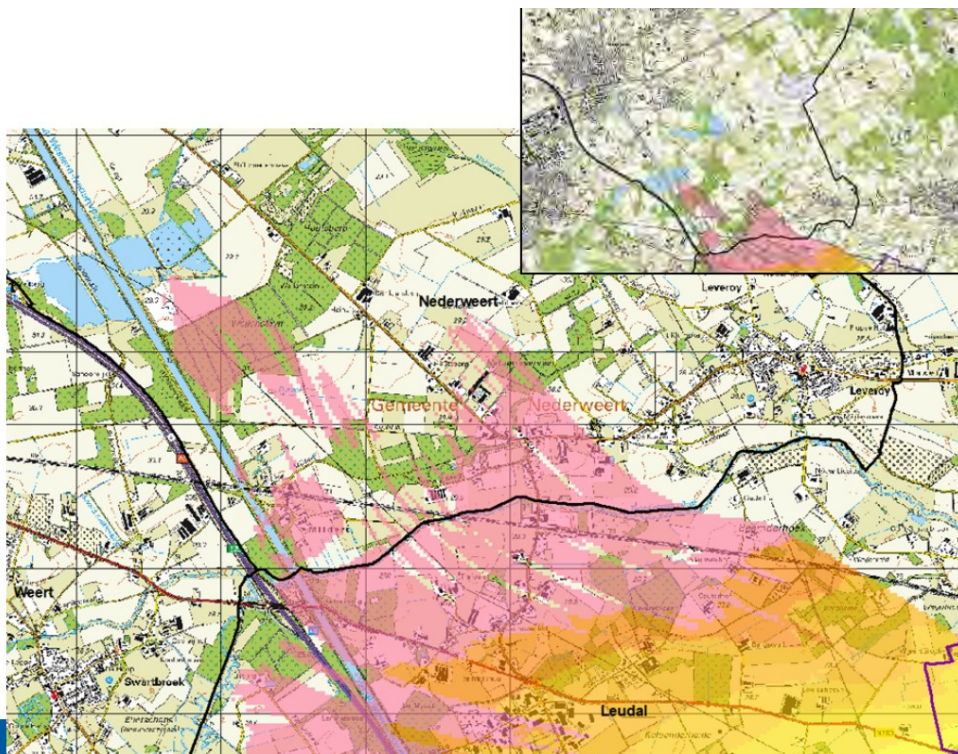
<https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-12-12-gov-nl-prov-limburg-woo-verzoek-verslag-overleg-gemeente-nederweert-mbt-grondwaterbeschermingsgebied-zwart-gelakt.pdf>

Nieuw gebied

Nieuwe berekeningen uitgevoerd met nieuwe kennis, nieuwe modellen en rekening gehouden met ontwikkelingen.

Paarse lijn = bestaand
grondwaterbeschermingsgebied

Groen = 25 jaar
Oranje = 100 jaar
Roze = 200 jaar
(intrekgebied)

4) Gemeente Maasgouw

Presentatie met kaarten en verslag overleg landbouwgif in drinkwaterbeschermingsgebieden:

<https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-12-11-gov-nl-prov-limburg-presentatie-en-kaart-overleg-gemeente-maasgouw-landbouwgif-in-drinkwaterbeschermingsgebieden.pdf>

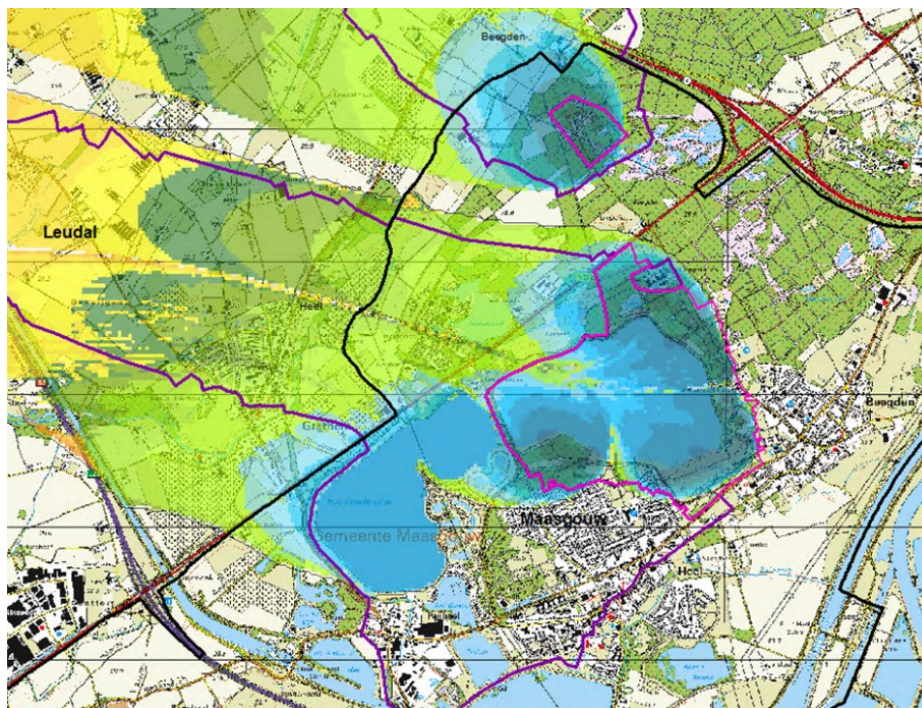
<https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-12-11-gov-nl-prov-limburg-woo-verzoek-verslag-overleg-gemeente-maasgouw-mbt-grondwaterbeschermingsgebied-zwart-gelakt.pdf>

Nieuw gebied

Nieuwe berekeningen uitgevoerd met nieuwe kennis, nieuwe modellen en rekening gehouden met ontwikkelingen.

Paarse lijn = bestaand
grondwaterbeschermingsgebied

Groen = 25 jaar
Oranje = 100 jaar
Roze = 200 jaar (intrekgebied)

5) Gemeente Horst ad Maas

Presentatie met kaarten en verslag overleg landbouwgif in drinkwaterbeschermingsgebieden:

<https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-12-07-gov-nl-prov-limburg-presentatie-en-kaart-overleg-gemeente-horst-ad-maas-landbouwgif-in-drinkwaterbeschermingsgebieden.pdf>

<https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-12-07-gov-nl-prov-limburg-woo-verzoek-verslag-overleg-gemeente-horst-aan-de-maas-mbt-grondwaterbeschermingsgebied-zwart-gelakt.pdf>

Nieuw gebied winplaats Grubbenvorst

Nieuwe berekeningen uitgevoerd met nieuwe kennis, nieuwe modellen en rekening gehouden met ontwikkelingen.

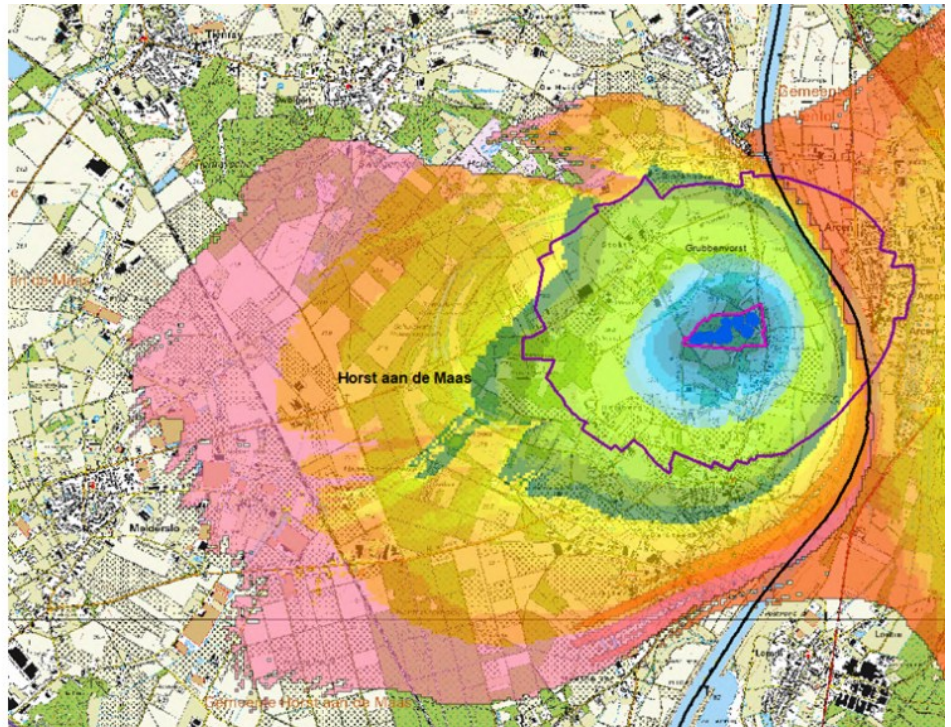
Paarse lijn = grondwaterbeschermingsgebied

Roze lijn = waterwingebied

Groen = 25 jaar

Oranje = 100 jaar

Roze = 200 jaar (intrekgebied)

6) Gemeente Bergen

Presentatie met kaarten en verslag overleg landbouwgif in drinkwaterbeschermingsgebieden:

<https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-11-16-gov-nl-prov-limburg-presentatie-en-kaart-overleg-gemeente-bergen-landbouwgif-in-drinkwaterbeschermingsgebieden.pdf>

<https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-11-16-gov-nl-prov-limburg-woo-verzoek-notulen-overleg-gemeente-bergen-mbt-grondwaterbeschermingsgebied-zwart-gelakt.pdf>

Nieuw gebied

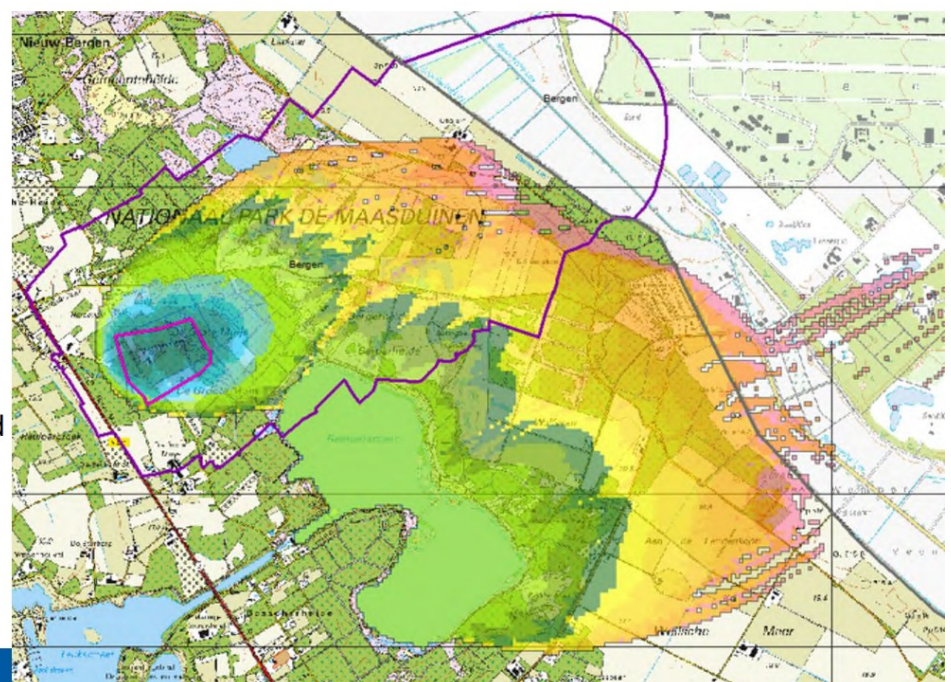
Nieuwe berekeningen uitgevoerd met nieuwe kennis, nieuwe modellen en rekening gehouden met ontwikkelingen. Deel van onttrokken water van WML komt uit Reindersmeer

Paarse lijn = bestaand grondwaterbeschermingsgebied

Groen = 25 jaar

Oranje = 100 jaar

Roze = 200 jaar (intrekgebied)

7) Gemeente Venlo

Presentatie met kaarten en verslag overleg landbouwgif in drinkwaterbeschermingsgebieden

<https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-11-15-gov-nl-prov-limburg-presentatie-en-kaart-overleg-gemeente-venlo-landbouwgif-in-drinkwaterbeschermingsgebieden.pdf>

<https://klimaatcoalitie.org/docs/2023-11-15-gov-nl-prov-limburg-woo-verzoek-verslag-overleg-gemeente-venlo-mbt-grondwaterbeschermingsgebied-zwart-gelakt.pdf>

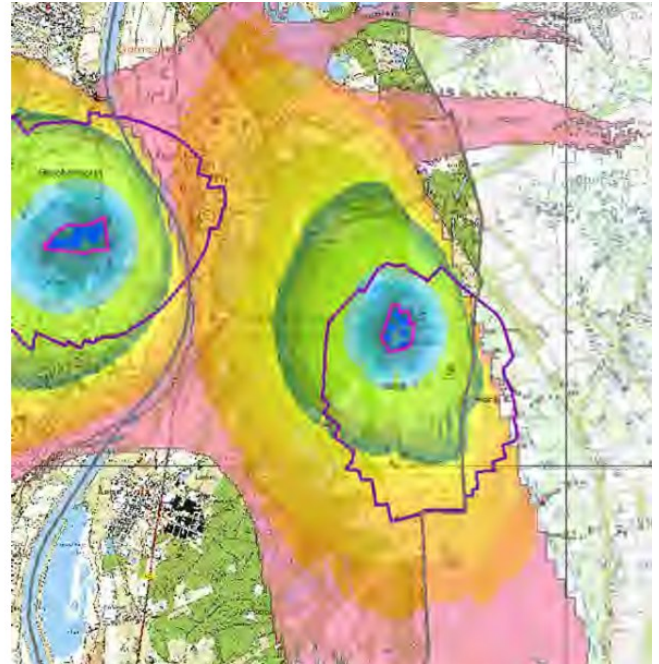
Hanik en Grubbenvorst

Paarse lijn = bestaand
grondwaterbeschermingsgebied

Groen = 25 jaar

Oranje = 100 jaar

Roze = 200 jaar (intrekgebied)

Groote Heide

Paarse lijn = bestaand
grondwaterbeschermingsgebied

Groen = 25 jaar

Oranje = 100 jaar

Roze = 200 jaar (intrekgebied)

